

Algemeen

Voor wie is de conferentie bedoeld?

Allereerst voor iedereen die werkzaam is in het onderwijs. Systeemdenken kan op het niveau van het bestuur, het samenwerkingsverband, de school als organisatie en in de klas worden gebruikt. Al deze vormen komen op de conferentie aan bod. Verder is de dag bedoeld voor bestuurders, opleidingsinstellingen voor leraren en schoolleiders, voor schoolbegeleiders en voor iedereen die in duurzaamheid, in systeemdenken en in onderwijs geïnteresseerd is.

Wat u kunt doen om de persoonlijke opbrengst van deze conferentie te vergroten?

- U bezoekt de website www.duurzaamleren.org. U vindt daar achtergrondinformatie over duurzaam leren en u kunt er kennismaken met de organisatoren van deze conferentie. Als u onbekend bent met systeemdenken, lees dan vooraf het artikel van Jan Jutten.
- Bespreek uw verwachtingen met enkele collega's binnen uw organisatie.
- Wissel uw verwachtingen uit tijdens het inloopmoment op de dag van de conferentie.
- Zorg voor een gelegenheid kort na de conferentie om te reflecteren op de inhoud en de ervaringen die u heeft opgedaan. Praat er met collega's over.

Taal

Tijdens de conferentie vinden sommige bijdragen in het Engels plaats:

- de inleiding door Peter Senge
- drie van de acht workshops tijdens de middag (nummers 1, 2 en 3).

De overige activiteiten zijn in het Nederlands.

Het unieke van deze dag

- maak écht kennis met duurzaam leren en systeemdenken
- laat u inspireren door Peter Senge
- werk met specialisten uit binnen- en buitenland
- krijg antwoord op de vraag: waarom systeemdenken?
- krijg antwoord op de vraag: hoe doen we dat dan?
- ontmoet collega's uit het hele land

De Efteling

Het beroemde sprookjesbos vormt het indrukwekkende decor van deze dag. Het is centraal gelegen en is zowel per auto als met het openbaar vervoer gemakkelijk te bereiken. Zie voor meer informatie: www.efteling.com 's Middags zult u in het park van de ene workshoplocatie naar de andere lopen.

Boekenstand

Tijdens de conferentie zal een boekenstand worden ingericht met diverse boeken over systeemdenken. Ook vindt u er meer informatie over de Stichting Duurzaam Leren.

Conferentiemap

Elke deelnemer ontvangt bij binnenkomst tegen inlevering van het inschrijvingsbewijs een conferentiemap met relevante achtergrondinformatie.

Informeel afsluiting

Na de tweede workshopronde is er nog gelegenheid om bij een drankje na te praten over deze dag. U kunt een praatje maken met de inleiders en uw boeken laten signeren. Ook is er een spectaculaire loterij. Onder de aanwezigen worden schitterende prijzen verloot, waaronder vier keer een gratis studiedag met een van de vier organisatoren van deze conferentie!!

Meer informatie

Mocht u nog vragen hebben over deze zeer bijzondere conferentie, neemt u dan contact op met Elseviers Congressen, telefoon [070] 441 57 17

Aanmelding

Het programma

EEN VIJFDE DISCIPLINE CONFERENTIE
VRIJDAG 18 MAART 2005
IN DE EFTELING IN KAATSHEUVEL

DUURZAAM LEREN

SYSTEEMDENKEN IN DE SCHOOL VAN DE 21^e EEUW

Peter Senge

Mary Scheetz

Jan Jutten

Linda Booth Sweeney

Guus Geisen

Nico van der Meer

Tijn Nuyens

en anderen

Georganiseerd door de Stichting Duurzaam Leren

Bezoek voor meer informatie en een kennismaking

met de organisatoren van deze conferentie:

www.duurzaamleren.org

Duurzaam Leren

Wat is Duurzaam Leren?

Deze dag wordt georganiseerd door de Stichting Duurzaam Leren, een samenwerkingsverband tussen Natuurlijk Leren (Jan Jutten en Guus Geisen) en NTO-Effekt (Nico van der Meer en Tijn Nuyens). Beide organisaties laten zich leiden door het gedachtegoed van de lerende school. Bij de boekenstand vindt u meer informatie.

Het thema van de conferentie

Onze samenleving kenmerkt zich door toenemende complexiteit. Veranderingen volgen elkaar snel op. Er is sprake van toenemende onderlinge afhankelijkheid, maar tegelijkertijd wordt het steeds moeilijker om de samenhang te doorzien. Het onderwijs staat voor de uitdaging gelijke tred te houden met deze ontwikkelingen. In het huidige onderwijs zijn zowel in de inhouden als in de organisatie nog altijd de kenmerken van het machinedenken uit de 19^e eeuw zichtbaar: productiviteit (meer is beter), uniformiteit en fragmentering waren en zijn nog steeds kernbegrippen.

Het is van belang voor onderwijs en samenleving om na te gaan wat de consequenties zijn van de razendsnelle ontwikkelingen in de richting van globalisering. Er dreigt een kloof te ontstaan tussen de complexiteit en samenhang in de wereld van vandaag enerzijds en de investeringen die we doen om onze leerlingen en studenten deze complexiteit te leren begrijpen anderzijds. De opdracht waar we in deze tijd voor staan is om deze kloof te overbruggen door te investeren in duurzame ontwikkeling.

In steeds meer bedrijven zijn duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen kernthema's geworden. We worden ons meer en meer bewust van de verantwoordelijkheid die we hebben om zorg te dragen voor een betere samenleving. Het leren gebruiken van de vele hulpmiddelen en de taal van systeemdenken kan ons helpen bij het begrijpen van de complexiteit en ons bewust maken van onze eigen rol en verantwoordelijkheid. Zo zijn systeemdenken en duurzaamheid onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Onder duurzaam leren verstaan we het ontwikkelen van curricula en werkwijzen, waarin systeemdenken wordt verbonden aan duurzame ontwikkeling. De visie hierachter is dat we leerlingen leren om te gaan met de problemen van nu en van de toekomst op een manier die bijdraagt aan een wereld die voor ieder de moeite waard is om in te leven; zowel voor de huidige als voor de toekomstige generaties. We willen leerlingen bewust maken van het proces van globalisering en wat ze zelf kunnen doen om te werken aan een betere toekomst voor iedereen.

Wat is de achtergrond van Duurzaam Leren?

De achtergrond van Duurzaam Leren is de beweging van de lerende school. Deze beweging is ontstaan in de jaren 70 van de vorige eeuw. Het is een beweging die voortvloeit uit de gedachte dat leren een proces is dat voortdurend plaatsvindt in de wereld van nu. Het is een beweging die zich richt op de ontwikkeling van de leerling als een geheel van lichaam, geest en emotie. Het is een beweging die zich richt op de ontwikkeling van de leerling als een individu met zijn eigen talenten en interesses. Het is een beweging die zich richt op de ontwikkeling van de leerling als een burger van de wereld van nu.

De achtergrond van Duurzaam Leren is de beweging van de lerende school. Deze beweging is ontstaan in de jaren 70 van de vorige eeuw. Het is een beweging die voortvloeit uit de gedachte dat leren een proces is dat voortdurend plaatsvindt in de wereld van nu. Het is een beweging die zich richt op de ontwikkeling van de leerling als een geheel van lichaam, geest en emotie. Het is een beweging die zich richt op de ontwikkeling van de leerling als een individu met zijn eigen talenten en interesses. Het is een beweging die zich richt op de ontwikkeling van de leerling als een burger van de wereld van nu.

De achtergrond van Duurzaam Leren is de beweging van de lerende school. Deze beweging is ontstaan in de jaren 70 van de vorige eeuw. Het is een beweging die voortvloeit uit de gedachte dat leren een proces is dat voortdurend plaatsvindt in de wereld van nu. Het is een beweging die zich richt op de ontwikkeling van de leerling als een geheel van lichaam, geest en emotie. Het is een beweging die zich richt op de ontwikkeling van de leerling als een individu met zijn eigen talenten en interesses. Het is een beweging die zich richt op de ontwikkeling van de leerling als een burger van de wereld van nu.

Wat is de achtergrond van Duurzaam Leren?

De achtergrond van Duurzaam Leren is de beweging van de lerende school. Deze beweging is ontstaan in de jaren 70 van de vorige eeuw. Het is een beweging die voortvloeit uit de gedachte dat leren een proces is dat voortdurend plaatsvindt in de wereld van nu. Het is een beweging die zich richt op de ontwikkeling van de leerling als een geheel van lichaam, geest en emotie. Het is een beweging die zich richt op de ontwikkeling van de leerling als een individu met zijn eigen talenten en interesses. Het is een beweging die zich richt op de ontwikkeling van de leerling als een burger van de wereld van nu.

Waarom u deze dag niet mag missen

Deze dag biedt u een unieke gelegenheid om kennis te maken met duurzaam leren en systeemdenken in het onderwijs. Het ochtenddeel wordt verzorgd door onze inspiratiebron en één van de grootste deskundigen op dit gebied: **Peter Senge**. Hij is bekend van de vijf disciplines en van zijn baanbrekende werk op het gebied van de lerende organisatie.

's Middags krijgt u de kans om te werken met ervaringsdeskundigen op het gebied van systeemdenken en het nieuwe leren. Er zijn vier mensen van de Watersfoundation, een Amerikaanse organisatie die al meer dan 10 jaar werkt aan systeemdenken in het onderwijs. Mary Scheetz was al enkele keren eerder in ons land, tot groot enthousiasme van leraren en schoolleiders. Samen met haar collega's Joan Yates, Tracy Benson en Tim Taber laat ze u delen in de vele mogelijkheden die systeemdenken ons in scholen kan bieden.

Linda Booth Sweeney van Harvard University in Boston is gespecialiseerd in de praktische vertaalslag van systeemdenken naar de klas. Zij schreef diverse boeken, onder andere het ‘System Thinking Playbook’ en systeemverhalen voor kinderen.

Rob Quaden werkt op de Carlisle School in de buurt van Boston. Als leraar heeft hij veel ervaring met systeemdenken in de klas, zowel in het basisonderwijs als in het voortgezet onderwijs. Hij schreef een praktisch boek met voorbeeldlessen, waarvan Jan Bisschops een Nederlandse bewerking heeft gemaakt: ‘The shape of change’. Rob Quaden zal samen met Jan Bisschops een workshop met voorbeeldlessen verzorgen. De overige inleiders hebben zich de afgelopen jaren in ons land gespecialiseerd in de lerende school en met name in systeemdenken. Jan Jutten schreef twee boeken over dit thema: ‘Natuurlijk Leren’ en ‘De systeemdenker in actie’. Hij werkt nauw samen met Guus Geisen. Nico van der Meer en Tijn Nuyens werken vooral binnen samenwerkingsverbanden op basis van de uitgangspunten van de lerende school. Ze zijn de auteurs van een boek over denkgewoonten: ‘Kinderen denken leren’. In workshop 1 komen denkgewoonten uitgebreid aan bod.

Deze conferentie gaat over systeemdenken in de klas, op schoolniveau en bovenschools (besturen, samenwerkingsverbanden, begeleidingsdiensten). Systeemdenken wordt geplaatst binnen recente ontwikkelingen rond leiding geven in een lerende school en rond het ‘nieuwe leren’.

Beschrijvingen van de workshops

Workshop 1: Mary Scheetz en Tim Taber: So what would a system thinker do?

Om in onze samenleving goed te functioneren is niet alleen intelligentie, maar ook intelligent gedrag nodig: de gevoeligheid voor de situatie, problemen kunnen herkennen, onze innerlijke bereidheid om er ons bewust in te verdiepen. De denkgewoonten beschrijven de neiging en het verlangen om al onze mogelijkheden te gebruiken. Leerkrachten en andere opvoeders kunnen de denkgewoonten onderwijzen, verbeteren, observeren en toepassen om leerlingen te helpen intelligent gedrag te ontwikkelen. Systeemdenken vraagt om een aantal specifieke denkgewoonten: (Linda Booth Sweeney)

- het grote geheel kunnen zien en begrijpen;
- veranderen van perspectief om de werkelijkheid beter te begrijpen;
- op zoek gaan naar samenhang, zien van relaties;
- doorzien van complexe oorzaak-gevolg relaties;
- inzicht in de wijze waarop onze mentale modellen onze kijk op de huidige realiteit en onze blik op de toekomst beïnvloeden;
- aan de oppervlakte brengen van veronderstellingen;
- zowel oog hebben voor de korte als voor de lange termijn effecten;
- kunnen doorzien van onbedoelde effecten van acties
- zoeken naar structuren in plaats van naar een schuldige;
- vermijden van snelle symptoombestrijding;
- gebruik maken van inzicht in de onderliggende structuren om acties te ondernemen die werken als een hefboom;
- regelmatig evalueren van de resultaten van acties om ze op basis daarvan bij te stellen.

In deze workshop zullen Mary en Tim deze denkgewoonten verkennen en hoe ze in velerlei situaties een rol spelen: in de klas, bij schoolontwikkeling, in werk en gezin en in de samenleving als geheel. Ze zullen dat doen door middel van praktische werkvormen die ook in de praktijk van de school en van de klas toepasbaar zijn.

Workshop 2: Tracy Benson en Joan Yates: The story of the Watersfoundation

Net als Mary en Tim zijn ook Tracy en Joan sinds vele jaren nauw betrokken bij het werk van de Watersfoundation. Door het werk van de Watersfoundation zijn steeds meer scholen in de Verenigde Staten systeemdenken gaan gebruiken. In deze workshop laten ze u delen in hun ervaringen gedurende de afgelopen tien jaar. Ze laten zien welke positieve invloed systeemdenken heeft op het leren, op het aanpakken van problemen en op schoolontwikkeling. Het verhaal van de Watersfoundation is een inspirerend voorbeeld van succesvolle veranderingsprocessen. Hun droom is om door middel van systeemdenken duurzame bijdragen te leveren aan de kwaliteit van het onderwijs. Ze willen leerlingen ondersteunen bij het leren begrijpen van de dynamische systemen in onze complexe wereld. De Watersfoundation bestaat uit een netwerk van leraren en schoolleiders, dat zich richt op drie kerntaken:

- onderzoeken van werkwijzen en effecten van systeemdenken in de klas;
- realiseren van trainingen en andere activiteiten, gericht op het ontwikkelen van capaciteiten om met systeemdenken

Workshop 3: Linda Booth Sweeney: Looking at everyday artifacts and finding the systems message

in de school en in de klas te kunnen werken;

- verspreiden van de resultaten van het onderzoek zodat steeds meer leraren er gebruik van kunnen maken.

Naast het verhaal van de Watersfoundation zullen Tracy en Joan vanuit hun deskundigheid op dit terrein u zelf laten ervaren welke grote mogelijkheden systeemdenken biedt.

Workshop 5: Guus Geisen: Systeemdenken in de klas: hefboom voor het nieuwe leren

Systeemdenken is één van de vijf disciplines van de lerende school: gezamenlijke visie, persoonlijk meesterschap, teamleren, mentale modellen en systeemdenken. Deze disciplines zijn niet alleen toepasbaar op schoolniveau, maar ze kunnen van grote betekenis zijn om het leren in de klas nieuwe impulsen te geven. Impulsen die nodig zijn in deze tijd en die het onderwijs voor kinderen én voor leerkrachten boeiender en effectiever maken. Systeemdenken in de klas is vooral bedoeld om met bestaande inhouden en methodes op een andere manier aan de slag te gaan. Het is dus geen nieuw vak wat erbij komt, maar kan dienen als hefboom voor ‘duurzaam nieuw leren’. In deze workshop stellen we leraren, interne begeleiders en schoolleiders in de gelegenheid kennis te nemen van de grote mogelijkheden van deze nieuwe aanpak. We maken kort en beknopt kennis met de achtergronden, de uitgangspunten en de visuele hulpmiddelen van systeemdenken. Dit wordt geïllustreerd met concrete beelden uit de praktijk. We gaan aan de slag met één van de hulpmiddelen van systeemdenken. We ervaren de hefboomwerking die ervan uitgaat en we verkennen met elkaar wat deze benadering kan opleveren, zowel op de korte als op de lange termijn.

- deelnemers begrijpen de belangrijkste uitgangspunten en hulpmiddelen van systeemdenken;
- ze zijn zich bewust van de barrières die ze ondervinden t.a.v. systeemdenken en hoe ze kunnen omgaan met deze barrières;
- ze zijn in staat om systeemdenken toe te passen in dagelijkse situaties: in de klas, in de teamkamer, thuis en in vele andere situaties.

Workshop 6: Jan Jutten: De systeemdenker in actie: leiding geven in een lerende school

‘Leadership is the capacity of a community to create desired futures.’ (Peter Senge)
Schoolleiders vragen zich af hoe ze de noodzakelijke veranderingsprocessen succesvol kunnen laten verlopen. Leaders richten zich vooral op inhoud van de verandering en veel minder op het proces. Veranderen kan niet zonder leren. Veranderingen in een school zijn het gevolg van het ontwikkelen van nieuwe capaciteiten die mensen helpen in hun werk. Duurzame ontwikkeling in het onderwijs vereist veranderingen van de context, van het systeem als geheel: de klas, de school, het bestuur, het samenwerkingsverband en de gemeenschap waar de school deel van uitmaakt. Om deze ontwikkeling in het onderwijs te kunnen realiseren is het noodzakelijk om de systeemhoed op te zetten. Systeemdenken is één van de belangrijkste kerncompetenties van schoolleiders in deze tijd: de leider als systeemdenker in actie! In deze workshop komen een aantal thema’s aan bod waar effectieve schoolleiders zich op richten. Het kader wordt gevormd door het schema dat Michael Fullan hanteert in zijn

Workshop 7: Jan Bisschops en Rob Quaden: The shape of change: een brug tussen theorie en het klaslokaal

Deze workshop zal vooral een praktisch karakter hebben. Rob Quaden is leraar wiskunde en systeem mentor in de Carlisle school te Boston, Massachusetts. Hij verzorgt de activiteiten samen met Jan Bisschops, van OICT, BACO-Opleidingen in Schinnen. Er zijn boeken, opleidingen en conferenties te over. Maar hoe breng je nieuwe thema’s als systeemdenken, de denkgewoonten van een systeemdenker en de hulpmiddelen die daarbij horen naar de kinderen? Elf lessen vooraf gegaan door denkgewoonten, systeemdenken en een op denken gerichte leeromgeving, nabeschouwd met ervaringen uit de praktijk, staan centraal in deze workshop. Spelenderwijs leert u, leren uw leerkrachten en later uw leerlingen gedragspatroongrafieken, relatiecirkels en causale lussen toepassen in de lespraktijk van alle dag. U gaat vooral zelf aan de slag in deze workshop, denkgewoonten worden ingebed in een voorbeeldles. De les wordt aan u gegeven, zodat u zelf ervaart wat het betekent om met systeemdenken aan de slag te gaan.

We zullen de koppeling maken naar diverse methodes in Nederland. Ook de mogelijkheden met ICT worden samen met u onderzocht.

- docenten en schoolleiders met en van elkaar laten leren;
- scholen voor voortgezet en basisonderwijs meer met elkaar laten samenwerken rond thema’s die gericht zijn op boeiend onderwijs in deze tijd;
- samenhang aanbrengen tussen en binnen leerinhouden;
- de wereld in de school halen en de school naar de wereld brengen;
- leren voor iedereen uitdagend en betekenisvol maken;
- in de klas werken aan aspecten van het nieuwe leren: coöperatief leren, meervoudige intelligentie, systeemdenken, contextrijk leren, toepassen van transfer, e.d.

In de workshop bekijken Wim en Marjan met u hoe LINC er in de praktijk uit ziet, wat het betekent voor leraren en leiders, wat de ontwikkel- en aandachtspunten zijn. Ook worden enkele praktische werkvormen uit LINC toegepast.

Workshop 8: Wim de Boom en Marjan de Wilt: Duurzaam leren binnen het LINC-project in het VMBO

Wim de Boom en Marjan de Wilt maken deel uit van het Fontys VMBO-team. Deze groep begeleiders ondersteunt scholen in hun ontwikkeling op weg naar het nieuwe leren. Ze laten zich onder meer leiden door het gedachtegoed van de lerende school. Systeemdenken maakt deel uit van het zogenaamde LINC-project. LINC staat voor Leren In Nieuwe Contexten. In dit project worden pilots uitgezet op VMBO’s, basisscholen, ROC’s en Praktijkscholen in zowel onderbouw als bovenbouw. In deze workshop maakt u kennis met dit project en met de vele mogelijkheden die het biedt voor de ontwikkeling van uw school. LINC wil:

- docenten en schoolleiders met en van elkaar laten leren;
- scholen voor voortgezet en basisonderwijs meer met elkaar laten samenwerken rond thema’s die gericht zijn op boeiend onderwijs in deze tijd;
- samenhang aanbrengen tussen en binnen leerinhouden;
- de wereld in de school halen en de school naar de wereld brengen;
- leren voor iedereen uitdagend en betekenisvol maken;
- in de klas werken aan aspecten van het nieuwe leren: coöperatief leren, meervoudige intelligentie, systeemdenken, contextrijk leren, toepassen van transfer, e.d.

In de workshop bekijken Wim en Marjan met u hoe LINC er in de praktijk uit ziet, wat het betekent voor leraren en leiders, wat de ontwikkel- en aandachtspunten zijn. Ook worden enkele praktische werkvormen uit LINC toegepast.

Wat is de achtergrond van Duurzaam Leren?

De achtergrond van Duurzaam Leren is de beweging van de lerende school. Deze beweging is ontstaan in de jaren 70 van de vorige eeuw. Het is een beweging die voortvloeit uit de gedachte dat leren een proces is dat voortdurend plaatsvindt in de wereld van nu. Het is een beweging die zich richt op de ontwikkeling van de leerling als een geheel van lichaam, geest en emotie. Het is een beweging die zich richt op de ontwikkeling van de leerling als een individu met zijn eigen talenten en interesses. Het is een beweging die zich richt op de ontwikkeling van de leerling als een burger van de wereld van nu.

Workshop 7: Jan Bisschops en Rob Quaden: The shape of change: een brug tussen theorie en het klaslokaal

Deze workshop zal vooral een praktisch karakter hebben. Rob Quaden is leraar wiskunde en systeem mentor in de Carlisle school te Boston, Massachusetts. Hij verzorgt de activiteiten samen met Jan Bisschops, van OICT, BACO-Opleidingen in Schinnen. Er zijn boeken, opleidingen en conferenties te over. Maar hoe breng je nieuwe thema’s als systeemdenken, de denkgewoonten van een systeemdenker en de hulpmiddelen die daarbij horen naar de kinderen? Elf lessen vooraf gegaan door denkgewoonten, systeemdenken en een op denken gerichte leeromgeving, nabeschouwd met ervaringen uit de praktijk, staan centraal in deze workshop. Spelenderwijs leert u, leren uw leerkrachten en later uw leerlingen gedragspatroongrafieken, relatiecirkels en causale lussen toepassen in de lespraktijk van alle dag. U gaat vooral zelf aan de slag in deze workshop, denkgewoonten worden ingebed in een voorbeeldles. De les wordt aan u gegeven, zodat u zelf ervaart wat het betekent om met systeemdenken aan de slag te gaan.

We zullen de koppeling maken naar diverse methodes in Nederland. Ook de mogelijkheden met ICT worden samen met u onderzocht.

Workshop 8: Wim de Boom en Marjan de Wilt: Duurzaam leren binnen het LINC-project in het VMBO

Wim de Boom en Marjan de Wilt maken deel uit van het Fontys VMBO-team. Deze groep begeleiders ondersteunt scholen in hun ontwikkeling op weg naar het nieuwe leren. Ze laten zich onder meer leiden door het gedachtegoed van de lerende school. Systeemdenken maakt deel uit van het zogenaamde LINC-project. LINC staat voor Leren In Nieuwe Contexten. In dit project worden pilots uitgezet op VMBO’s, basisscholen, ROC’s en Praktijkscholen in zowel onderbouw als bovenbouw. In deze workshop maakt u kennis met dit project en met de vele mogelijkheden die het biedt voor de ontwikkeling van uw school. LINC wil:

- docenten en schoolleiders met en van elkaar laten leren;
- scholen voor voortgezet en basisonderwijs meer met elkaar laten samenwerken rond thema’s die gericht zijn op boeiend onderwijs in deze tijd;
- samenhang aanbrengen tussen en binnen leerinhouden;
- de wereld in de school halen en de school naar de wereld brengen;
- leren voor iedereen uitdagend en betekenisvol maken;
- in de klas werken aan aspecten van het nieuwe leren: coöperatief leren, meervoudige intelligentie, systeemdenken, contextrijk leren, toepassen van transfer, e.d.

In de workshop bekijken Wim en Marjan met u hoe LINC er in de praktijk uit ziet, wat het betekent voor leraren en leiders, wat de ontwikkel- en aandachtspunten zijn. Ook worden enkele praktische werkvormen uit LINC toegepast.